

बिहार

- ❖ बिहारनुं ऐतिहासिक नाम मगध हतुं अने बिहारनी राजधानी पटनानुं ऐतिहासिक नाम पाटलिपुत्र हतु.
- ❖ सीमाओ :- उत्तरमां नेपाण, पश्चिममां उत्तरप्रदेश, दक्षिणमां आरखंड अने पूर्वमां पश्चिम बंगाल आवेलुं छे.
- ❖ क्षेत्रफल :- ९४,१५३
- ❖ देशमां स्थान :- क्षेत्रफलनी रीते १२मु स्थान अने वस्तीमां त्रीजुं स्थान धरावे छे.
- ❖ स्थापना :- २२ मार्च
- ❖ पाटनगर :- पटना
- ❖ हवाई मथक :- पटना
- ❖ राज्यपाल :- डा. गुणोद्धार
- ❖ मुख्यमंत्री :- नीतिशकुमार
- ❖ डे. मुख्यमंत्री :- तेजस्वी यादव
- ❖ स्पीकर :-
- ❖ राजभाषा :- हिन्दी

- ❖ રાજ્ય પક્ષી :-ભારતીય રોલર પક્ષી (ચકલી)
- ❖ રાજ્ય પશુ :- જંગલી ભેસ
- ❖ રાજ્ય વૃક્ષ :- પીપળ
- ❖ રાજ્ય ફૂલ :- ક્યનાર
- ❖ રાજ્યની વાનગી :-લીટ્ટી ચોખા
- ❖ રાજકીય ચિહ્ન :- બોધિવૃક્ષ
- ❖ રાજ્ય નૃત્ય :-
- ❖ રાજ્ય રમત :- ક્રિકેટ
- ❖ હાઈકોર્ટ :- પટના
- ❖ કુલ વસ્તી :-૧૦૩,૮૦૪,૬૩૭ (૨૦૧૧)
- ❖ વસ્તી ક્રમ :- ત્રીજો
- ❖ વસ્તી ગીચતા :- ૧૧૦૨
- ❖ જાતિ પ્રમાણ :- ૯૧૬
- ❖ સાક્ષરતાનો દર :- ૬૩.૩૨%
- ❖ લોકસભાની સીટો :- ૪૦
- ❖ વિધાનસભાની સીટો :- ૨૪૨
- ❖ વિધાન પરિષદ સીટો :- ૭૫
- ❖ રાજ્યસભાની સીટો :- ૧૬
- ❖ જિલ્લાની સંખ્યા :- ૩૮
- ❖ તાલુકાની સંખ્યા :-
- ❖ હાઈકોર્ટ :- પટના
- ❖ ગામડાઓ :-
- ❖ મહાનગર :- ગયા, ભાગલપુર, ભોજપુર, નાલંદા, દરભંગા અને મુઝફ્ફરપુર
- ❖ પ્રાચીન વિદ્યાપીઠો :- નાલંદા, ઉદાંતપૂરી
- ❖ નદીઓ :-ગંગા,સોન, ઘાઘરા, ગંડક, કોસી,દામોદર,ફાલ્ગુ અને મહાનંદા
- ❖ પર્વતો :- શિવાલિક સુમેધર,દૂન
- ❖ મુખ્ય પાક :- મકાઈ, જવ,જુવાર,બાજરી,ચણા, શણ, શેરડી અને તલ મુખ્ય પાક છે.
- ❖
- ❖ મુખ્ય ઉદ્યોગ :-
- ➡ શણ ઉદ્યોગ :- પૂર્ણિયા, કટિહાર, સદરસા અને દરભંગા

- રેશમ ઉદ્યોગ :- ભાગલપુર, ગયા અને પટણા
- કાગળ ઉદ્યોગ :- પટણા, બરૌની, સમસ્તીપુર અને દાલમિયાનાગર
- રસાયણિક ખાતર ઉદ્યોગ :- બરૌની
- રેલવેના પૈસાં :- છપરા
- એન્ટિબાયોટિક દવાઓ (દાલમિયાનગર)
- સિમેન્ટ (દાલમીયાનગર)
- ❖ જાહેર સાહસો :-
 - યુરેનિયમ કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા લિ., જદુગોડા
 - ઇન્ડિયન એક્સપ્લોઝીવ્સ (સ્ફોટક પદાર્થો) , ગોમીયા
- ❖ ઉચ્ચ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ :-
 - બિહાર કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરીંગ
 - પ્રિન્સ ઓફ વેલ્સ મેડીકલ કોલેજ
 - પટના વેટરનરી કોલેજ
- ❖ ખનીજ :-
 - અબરખ (હજારીબાગ)
 - કોલસો(ગિરિદીહ અને ઝરીયા)
 - તાંબુ (સિંગભૂમ),
 - મેંગેનીઝ(છોટાનાગપુર),
 - સોનું (મોઘીર),
 - મેંગેનીઝ (ગંગાપુર)
 - યુરેનિયમ (નંદુગોડા)
- ❖ અભયારણ્ય :-
 - ભીમબંધ અભયારણ્ય (મુંગેર)
 - બેટલા અભયારણ્ય પલામાઉ જિલ્લો- વાઘ)
 - વિક્રમશીલા અભયારણ્ય(ભાગલપુર)
 - ગૌતમ બુદ્ધ અભયારણ્ય (ગયા),
- ❖ જળ વિદ્યુત પરિયોજના :- સ્વર્ણરેખા અને મૈથુન
 - દામોદર ખીણ યોજના (પશ્ચિમ બંગાળ અને બિહાર)
 - કોસી પરિયોજના (બિહારનો શોક)
- ❖ ગેસ આધારિત વિદ્યુત પરિયોજના :- મૈથુન

- ❖ ખનીજતેલ સંશોધક કેન્દ્ર :- બરૌની
- ❖ જોવાલાયક સ્થળો :- શેરશાહ સુરીનો મકબરો (સાસારામ),પાવાપુરી,નાલંદા, વૈશાલી,જૈન તીર્થ (પાવાપુરી),બોધિગયા, સાસારામ, મધુબની અને વિક્રમશીલા,મહાબોધિ મંદિર, બૌધિવૃક્ષ, બર્બરગુફા(ગયા), પારસનાથ જૈન તીર્થસ્થલ, કુશીનગર
- ❖ મહત્વની યોજનાઓ :-
- ❖ વિશેષ માહિતી :-
 - બિહાર રાજ્યના પ્રથમ મહિલા મુખ્યમંત્રી રાબડી દેવી હતા.
 - પ્રાચીન સમયમાં બિહાર મગદાના નામથી ઓળખાતું હતું તેનું પાટનગર પટના જે પહેલા પાટલીપુત્ર તરીકે ઓળખાતું હતું.
 - ગયા ફ્લુગુ નદીને કાંઠે આવેલું હિન્દુઓનું પિતૃશ્રાદ્ધ માટે જાણીતું છે. તથા ભગવાન બુદ્ધ એક વૃક્ષ હેઠળ જ્ઞાનપ્રાપ્તિ થઈ હતી.
 - નાલંદા પ્રાચીન વિદ્યાપીઠના અવશેષોનું સ્થળ છે.
 - પટણા પ્રાચીન સમયનું પાટલીપુત્ર જરીકામ માટે જાણીતું અને બિહારનું પાટનગર છે.
 - પાવાપુરી ભગવાન બુદ્ધ પોતાના અંતિમ શ્વાસ લીધા હતા અને નિર્વાણ પ્રાપ્ત કર્યું હતું.
 - ભારતનો સૌથી લાંબો મહાત્મા ગાંધી પુલ ગંગા નદી પર પટના નજીક આવેલો છે.
 - ભારતના પ્રથમ રાષ્ટ્રપતિ રાજેન્દ્રપ્રસાદ બિહારના વતની હતા.
 - સૌથી વધુ વસતિ ગીચતા ધરાવતું રાજ્ય બિહાર છે. (1,102)
 - સૌથી ઓછી સાક્ષરતા ધરાવતું રાજ્ય બિહાર છે જે વર્ષ 2011 વસતિ ગણતરી પ્રમાણે 63.82% સાક્ષરતા ધરાવે છે.
 - સૌથી વધારે વસ્તી ધરાવતો જિલ્લો પટણા છે જેની વસ્તી ૫,૮૩,૮,૪૬૫ (૨૦૧૧ પ્રમાણે)
 - સૌથી ઓછી વસ્તી ધરાવતો જિલ્લો શેખપુરા છે જેની વસ્તી ૬,૩૬,૩૪૨ (૨૦૧૧ પ્રમાણે)
 - સૌથી વધારે જાતિપ્રમાણ ધરાવતો જિલ્લો ગોપાલગંજ છે જે ૧૦૦૦:૧૦૨૧ છે.
 - સૌથી ઓછી જાતિપ્રમાણ ધરાવતો જિલ્લો મુંગેર છે જે ૧૦૦૦:૮૭૬ છે.
 - સૌથી વધારે સાક્ષરતા ધરાવતો જિલ્લો રોહતાસ છે જેની સાક્ષરતા દર ૭૩.૩૭% છે.
 - સૌથી ઓછી સાક્ષરતા ધરાવતો જિલ્લો રોહતાસ છે જેની સાક્ષરતા દર ૫૧.૦૮% છે.
 - બિહારની રાજધાની પટનામાં ગંગા નદી પર મહાત્મા ગાંધી સેતુનું નિર્માણ 1980માં કરવામાં આવ્યું હતું. જેની લંબાઈ 5,700 મીટર છે જે ભારતનો ત્રીજો સૌથી લાંબો નદી પુલ છે.